

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoP/7/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4621202346
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Soňa Zmeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4621202346.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Zmekovej a sudkýň JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Denisy Šaligovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny H., S. XXXX/X, XXX XX H., dieťa rodičov: matky O. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX V. XX, a otca A. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXXX/X, XXX XX N. - A., t.č. ÚVV a ÚVTOS D., Y. X, XXX XX D., o návrhu otca na zníženie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 10P/231/2021-47 zo dňa 26.01.2022 takto

rozhodol:

Odvolačný súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh otca na zníženie výživného pre maloletú S. G., nar. XX.XX.XXXX, a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu. Svoje rozhodnutie odôvodnil s odkazom na ustanovenia § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, 2, 3 § 78 ods. 1, 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o rodine“), § 121 a § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“). V odôvodnení rozsudku uviedol, že otec maloletého dieťaťa podal dňa 20.10.2021 návrh, ktorým sa domáhal zníženia výživného zo sumy 110 eur na sumu 30 eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu, a návrh zdôvodnil tým, že je nezamestnaný, pracuje len brigádnicke a príležitostne, nemá pravidelné príjmy a nemá žiadny väčší majetok. Žije v spoločnej domácnosti s O. G. a pred W. mesiacmi sa im narodila mal. S. G., ktorej je biologickým otcom, stará sa o ňu, ale nie je zapísaný v rodnom liste ako jej otec. Ďalším dôvodom je to, že sa nachádza vo výkone väzby v ÚVV D. pre zanedbanie povinnej výživy voči mal. S., nevie ako dlho tam bude, vo výkone väzby nepracuje, nemá žiadne úspory a výživné v sume 110 eur nemá z čoho platiť. Matka s návrhom otca nesúhlasila a uviedla, že otec jej výživné na dcéru od jej narodenia riadne neplatí. Kolízny opatrovník odporučil návrh otca zamietnuť, pretože zníženie vyživovacej povinnosti nie je v záujme maloletého dieťaťa.

2. Súd po vykonaní dokazovania zistil, že maloletá S. G. sa narodila rodičom mimo manželstva a rozsudkom sp. zn. 21P/49/2016 zo dňa 17.10.2016, právoplatným dňa 16.11.2016, ju Okresný súd Trnava zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletú zastupovať a spravovať jej majetok v bežných veciach. Otca súd zaviazal prispievať na výživu maloletej s účinnosťou od 23.05.2016 sumou 110 eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky a zročné výživné za obdobie od 23.05.2016 do 31.10.2016 mu povolil zaplatiť v splátkach v sume 17 eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia. Styk otca s maloletou súd neupravil. V čase

tejto prvej úpravy rodičovských práv a povinností bola matka na rodičovskej dovolenke s maloletou S., poberala rodičovský príspevok v sume 203,20 eura a prídavok na dieťa v sume 23,52 eura. S dieťaťom bývala na ubytovni v C., a to spolu s jej matkou a matkiným partnerom, ktorým na bývanie prispievala po 100 eur mesačne. Otec bol v tom čase nezamestnaný, nebol evidovaný na úrade práce, z posledného zamestnania bol prepustený okamžite z dôvodu porušenia pracovnej disciplíny zvlášť hrubým spôsobom, pretože bezdôvodne bez ospravedlnenia nenastúpil na pracovnú smenu. V tomto zamestnaní dosahoval čistú priemernú mesačnú mzdu v sume 515 eur a privyrábal si aj brigádnicke ako pomocný robotník na stavbách s priemerným mesačným zárobkom 350 eur. Býval v rodinnom dome kamarátovej starej matky, ktorej na bývanie dával mesačne sumu 50 eur. Obidvaja rodičia mali vyživovaciu povinnosť len k mal. S..

3. Súd prvej inštancie ďalej zistil, že v súčasnej dobe je matka na rodičovskej dovolenke s mal. O. C., ktorá sa narodila dňa XX.XX.XXXX z mimomanželského vzťahu s O. C., s ktorým nežijú v spoločnej domácnosti. O úprave rodičovských práv a povinností k tomuto dieťaťu súd nerozhodoval a matka uviedla, že s otcom mal. O. sa dohodli mimosúdne; otec na ňu platí dobrovoľne 80 eur mesačne. Matka poberá rodičovský príspevok v sume 280 eur mesačne a tiež poberá rodinné prídavky na dve deti ako aj náhradné výživné na mal. S.. S deťmi býva v staršom rodinnom dome po matkinom starom otcovi. V dome býva aj matkina matka O. T. s jej partnerom, ktorí pracujú v T. F. a domov chodia na víkendy. Mal. S. navštevuje materskú školu v S. a je zdravá. Otec sa o ňu vôbec nezaujíma, nepodieľa sa na jej výchove a ani na výžive, za čo bol aj v minulosti odsúdený na podmienený trest odňatia slobody trestným rozkazom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 2T/80/2019 zo dňa 17.12.2019 pre trestný čin zanedbania povinnej výživy.

4. Aktuálne je otec znovu trestne stíhaný pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, ods. 3 písm. c) Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť tak, že hoci mu z ustanovení Zákona o rodine vyplýva povinnosť vyživovať svoje dieťa, maloletú S., na ktorú bol rozsudkom Okresného súdu Trnava zaviazaný platiť výživné v sume 110 eur mesačne k rukám matky, túto povinnosť si neplnil, plneniu sa úmyselne vyhýbal tým, že nikde nepracoval a o prácu nejavil záujem, pretože sa neprihlásil na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, čím mu za obdobie od 24.01.2020 do 05.01.2022 vznikol dlh na výživnom voči matke maloletej vo výške 2.640 eur, a takto otec konal napriek tomu, že už bol trestným rozkazom Okresného súdu Topoľčany sp. zn. 2T/80/2019 zo dňa 17.12.2019, právoplatným dňa 04.02.2020, za taký čin odsúdený. Rozsudkom sp. zn. 8T/59/2021 zo dňa 05.01.2022 Okresný súd Topoľčany uznal otca ako obžalovaného vinným z uvedeného prečinu a uložil mu nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere M. rok a S. mesiacov, na výkon ktorého ho súd zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Rozsudok nie je právoplatný, lebo otec podal proti nemu odvolanie. Otec sa od XX.XX.XXXX nachádza vo väzbe v Ústave na výkon väzby a ústave na výkon trestu odňatia slobody v D., pričom do väzby bol vzatý z dôvodu, že si nepreberal zásielky od orgánov činných v trestnom konaní, nemá stále bydlisko, a tiež z dôvodu obavy z pokračovania v páchaní trestnej činnosti. Vo výkone väzby nie je pracovne zaradený, pred rozhodnutím súdu o jeho väzobnom stíhaní v riadnom pracovnom pomere nikde nepracoval a ani nebol evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Pri výsluchu v trestnom konaní otec uviedol, že pracuje bez zmluvy u O. S. v C., ktorý mu platí 50 eur na deň. Otec v C. býva s partnerkou na ubytovni, trvalé bydlisko má v N. - A. u svojej matky, kam chodíva cez víkendy. Podľa jeho vyjadrenia má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k mal. S. G., ktorá sa narodila O. rok z jeho vzťahu s O. G., avšak dôkaz o tom nepredložil a sám uviedol, že v rodnom liste nie je uvedený.

5. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného nie je dôvodný, pretože bolo preukázané, že otec si vyživovaciu povinnosť neplní dlhodobo a v súčasnosti, kedy je vo väzbe, ju neplní vôbec. Dlhodobu nikde nepracuje v riadnom pracovnom pomere, príjmy má len z nepravidelných brigád a o sprostredkovanie práce nepožiadal príslušný úrad práce. Tento jeho spôsob života napokon vyústil až do jeho odsúdenia za trestný čin zanedbania povinnej výživy mal. S.; aj napriek právoplatnému odsúdeniu a súdom uloženou povinnosťou zaplatiť v skúšobnej dobe zameškané výživné sa naďalej ani nepokúsil nájsť si primerané vhodné zamestnanie zodpovedajúce jeho kvalifikácii, v ktorom by mohol dosahovať stabilný príjem, z ktorého by si mohol plniť svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť na svoje maloleté dieťa, keďže sa ani nezaevidoval na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, čoho dôsledkom je jeho ďalšie trestné stíhanie a zatiaľ neprávoplatné odsúdenie za úmyselné vyhýbanie sa plneniu zákonnej vyživovacej povinnosti. Otec si od XX.XX.XXXX objektívne nemôže nájsť lepšie

platenú prácu, avšak do tejto situácie sa dostal sám vlastným pričinením, čo však nemôže byť na ťarchu maloletého dieťaťa, ktoré má právo na starostlivosť svojich rodičov, ako osobnú, tak aj materiálnu. Osobnú starostlivosť o maloletú zabezpečuje výlučne matka, ktorá si aj týmto spôsobom čiastočne plní svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť, na čo musí súd pri rozhodovaní o výživnom prihliadať. Otec by sa na starostlivosti o svoju maloletú dcéru mal podieľať finančne na základe rozsudku súdu, ale túto svoju povinnosť si neplní a aktuálne zaňho výživné platí štát formou vyplácania náhradného výživného matke.

6. S prihliadnutím na všetky dôkazy jednotlivo ako aj vo vzájomnej súvislosti súd dospel k záveru, že nedošlo k takej podstatnej zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zníženie výživného, a preto návrh zamietol. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 CMP tak, že žiadna zo strán nemá nárok na ich náhradu, pretože v mimosporových konaniach sa vylučuje nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon neustanovuje inak.

7. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec dieťaťa, ktorý uviedol, že nemá žiadny príjem a výživné nemá z čoho platiť. Vie, že vo väzbe je pre neplatenie výživného, a svoju chybu si uvedomuje. To ho veľmi mrzí, ale naozaj nemá z čoho platiť. Väzbou mu dlh narastá a nevie, kedy bude môcť celý dlh zaplatiť. On sa mieni lepšie zamestnať a aj lepšie zarobiť, preto žiada o zníženie výživného. Súčasný stav má pre neho katastrofálne následky. Ak sa má výživné posudzovať z jeho posledného zárobku, tak žiadal vrátiť sa skutočne do jeho posledného zamestnania a zistiť jeho príjmy. Nevie, či sa náš štát jemu snaží pomôcť alebo ho zruinovať. Matka povedala, že zníženie výživného necháva na rozhodnutie súdu. On chce na maloletú S. platiť, ale takto sa to nedá, a preto trvá o zníženie výživného. Keď sa z toho vymotá, dlh voči dcére si vyplatí, čo teraz aj sľubuje.

8. Matka a ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadrili.

9. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CMP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) a po prejednaní veci urobil záver, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny. Preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a zároveň aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa stotožnil s výrokmi rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj s jeho odôvodnením, pretože súd urobil správny právny záver a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ním citovanými ustanoveniami Zákona o rodine.

10. Keďže odvolací súd dospel k tomu, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je správny a dostatočne odôvodnený, nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP opakovať tie isté dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvoinštančnom rozhodnutí. Súd prvej inštancie sa podľa názoru odvolacieho súdu dostatočne zaoberal tým, či je návrh otca na zníženie výživného z hľadiska príslušných ustanovení Zákona o rodine opodstatnený, a zistený skutkový stav po právnej stránke správne posúdil. Odvolací súd sa obmedzuje len na konštatovanie správnosti napadnutého rozsudku, ktorým bol návrh otca zamietnutý, a na dôvazok dodáva nasledovné:

11. V ustanovení § 78 ods. 1 Zákona o rodine je zakotvená zásada, podľa ktorej už stanovené výživné možno zmeniť len za podmienky, že dôjde k zmene pomerov. Stanovenie vyživovacej povinnosti povinného rodiča teda nie je nemenné. Súd pri svojom rozhodovaní v zmysle § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, citovanom v prvoinštančnom rozsudku, zisťuje okolnosti dôležité pre určenie pôvodnej vyživovacej povinnosti a posudzuje, či sa tieto okolnosti podstatne a výrazným spôsobom zmenili, či podstatne a výrazným spôsobom zasahujú do pomerov účastníkov a či ide o zmenu, ktorá je spôsobilá privodiť potrebu novej úpravy vyživovacej povinnosti. Z tohto ustanovenia tiež vyplýva zásada, že stanovené výživné má zodpovedať pomerom, za ktorých bolo stanovené. Ak dôjde k právne významnej zmene pomerov, musí sa to odraziť aj v úprave vyživovacej povinnosti. Vzhľadom na povahu výživného pri zmene pomerov nedochádza automaticky aj k zmene vyživovacej povinnosti, ale zmena pomerov je iba dôvodom na začatie nového súdneho konania, ktoré sa môže skončiť novou úpravou výživného. Preto sa aj dokazovanie súdu musí starostlivo orientovať na to, či k zmene pomerov došlo, t. j. musia byť spoľahlivo zistené okolnosti rozhodujúce pre pôvodne stanovené výživné a okolnosti rozhodujúce pre stanovenie výživného v čase, keď sa rozhoduje o novej úprave (R 72/65). Ak k zmene pomerov

skutočne došlo, súd pôvodnú úpravu výživného zmení. Touto zmenou pomerov nie je akákoľvek zmena v hľadiskách, ktoré sú rozhodujúce pre určenie výživného, ale musí ísť o zmenu pomerov závažnejšieho (podstatného) charakteru v tých okolnostiach, ktoré tvorili podklad pre vydanie pôvodného rozhodnutia o výživnom, teda musí ísť o zmenu, ktorá sa výraznejším spôsobom prejaví v pomeroch účastníkov.

12. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie po prejednaní veci dospel k záveru, že odôvodnené potreby t. č. už Z. dieťaťa sa neustále zvyšujú a na jeho výživu sú povinní prispievať obaja rodičia podľa ich schopností a možností. U matky je tu navyše aj osobná starostlivosť o maloleté dieťa. Je zrejmé, že od poslednej úpravy výživného došlo k zmene pomerov na strane matky, ktorej sa narodilo ďalšie dieťa a ktorá nastúpila na materskú dovolenku. Na druhej strane došlo aj k zníženiu príjmov otca, avšak nie z objektívnych príčin. Otec si nenašiel a ani nehľadal prácu s primeraným zárobkom pre zabezpečenie nielen svojej vlastnej výživy, ale aj primeranej výživy jeho maloletého dieťaťa, ku ktorému má zákonnú vyživovaciu povinnosť. Navyše ani nepožiadal príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny o sprostredkovanie zamestnania. Nie je preto relevantná odvolacia námietka otca týkajúca sa jeho nedostatočných mesačných príjmov, a to najmä v čase, kedy je väzobne trestne stíhaný práve pre zanedbanie povinnej výživy. Sám sa teda zbavil majetkového prospechu zo zamestnania, ktoré si mal zodpovedne hľadať. Odvolacie dôvody otca odvolací súd neposúdil ako také, pre ktoré by bol daný dôvod na zmenu rozsudku súdu prvej inštancie v smere zníženia jeho vyživovacej povinnosti.

13. Na základe súdom prvej inštancie zisteného skutkového stavu pri hodnotení príjmov a výdavkov rodičov ako aj potrieb maloletého dieťaťa odvolací súd urobil záver, že od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti nedošlo na strane otca k relevantnej zmene pomerov, aby mohlo byť jeho návrhu na zníženie výživného vyhovené. Je zrejmé, že na strane otca, ktorý podal odvolanie, sú dané možnosti a schopnosti na to, aby si - súc vedomý svojej zákonnej vyživovacej povinnosti - riadne plnil vyživovaciu povinnosť v doteraz stanovenej výške. Pri posudzovaní opodstatnenosti jeho návrhu na zníženie výživného preto súd prvej inštancie správne vychádzal z jeho príjmov zistených v čase rozhodovania o určení výživného, ktoré by pri zodpovednom prístupe mohol prinajmenšom dosahovať aj v súčasnosti. Vlastným zavinením sa ocitol v situácii, v ktorej nemá dostatočné možnosti a schopnosti platiť doterajšie výživné. Táto skutočnosť však nemôže byť na ujmu maloletému dieťaťu. Odvolací súd teda s ohľadom na vyššie uvedené dôvody stotožňujúc sa so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a v podrobnostiach poukazuje na jeho odôvodnenie, vrátane citácie zákonných ustanovení.

14. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

15. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).